

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.822/2010/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Gondos Csaba ügyvéd ügyintézésével mellett a .. 2. számú Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. K. I. jogtanácsos által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű, a dr. K. T. jogtanácsos által képviselt II.rendű alperes neve (címe) II. rendű és a dr. Wéber Judit ügyvéd ügyintézésével mellett a dr. Wéber Judit Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt III. rendű alperes neve (címe) III. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése és kártérítés megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.P.20.630/2009/4. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 5. és a felperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések, valamint a III. rendű alperes részéről Pf.4. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperes keresetét az I. rendű alperessel szemben is teljesen elutasítja, valamint a III. rendű alperes vonatkozásában mellőzi a hangfelvételhez fűződő jog megsértésének megállapítását, egyebekben pedig helyben hagyja azzal, hogy az állam terhén 579 000 (ötszázhetvenkilencezer) Ft kereseti illeték marad.

Kötelezi a III. rendű alperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 18 000 (tizennyolcezer) Ft csatlakozó fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A III. rendű alperes 2007. február hó 21. napján **"X"-el** való interjúkészítés engedélyezését kérte a II. rendű alperestől, a forgatás időpontja 2007. március hó 1. napja volt. Ezen a napon a forgatás iránti kérelmét a III. rendű alperes kiegészítette azzal, hogy vágóképeket is fel kíván venni a biztonsági előírások betartásával, továbbá készülő könyvéhez is anyagot kíván gyűjteni. Az I. rendű alperes ugyanezen a napon javasolta az engedély megadását többek között az intézet által meghatározott területen vágóképek készítésére, amit a II. rendű alperes az I. r. alperes által meghatározott feltételekkel engedélyezett.

A 2007. évben a III. rendű alperesnél adásba került riportban az **X.** ítélethirdetésének részletét követően az I. rendű alperesi intézetben elhelyezett érettségi tabló jelent meg, melyen **X-től** balra található a felperes fotója és alatta a neve, ami 2-3 másodpercig látható úgy, hogy az időtartam végére élesedett ki a kép, majd **X.** tablóképre közelített a felvétel, amelyet követően a riport az **"X"-el** készült beszélgetéssel folytatódott. Az alperesek nem kérték a felperes hozzájárulását a képmásának nyilvánosságra hozatalához.

A felperes keresetében kérte a képmása nyilvánosságra hozatalához való joga megsértésének megállapítását és az alpereseket kötelezni 10 000 000 Ft kártérítés egyetemleges megfizetésére.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes védekezése szerint a parancsnokának csupán javaslattételi, véleményezési jogköre volt a riport készítésénél, döntési jogköre azonban nem, ezért őt felelősség nem terheli. A II. rendű alperes hivatkozása szerint kizárólag azt vizsgálta, hogy az engedélyezés a büntetés-végrehajtás rendjét, biztonságát veszélyeztette-e, a leadott riport amúgy is alkalmatlan volt a felperes által állított jogsértésre. A III. rendű alperes vitatta, hogy a felperes a felvételen felismerhető lenne, a fényviszonyok miatt ugyanis az üveg mögötti képek elhomályosultak, a feliratok nem jól olvashatóak, továbbá a tablót bemutató képkockák olyan rövid ideig láthatóak, hogy a nézőkben nem tudatosulhattak a riportalanyon kívül más személyek nevei és képei, a tablókép amúgy is tömegfelvételnak tekintendő, a felperes bemutatása nem egyedien történt, így nem is volt szükség a hozzájárulására.

Az elsőfokú bíróság a 4. sorszám alatt meghozott ítéletében megállapította, miszerint a III. rendű alperes megsértette a felperes hang- és képmásvédelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a 2007. évben leadott és nyilvánosságra hozott riportban 2-3 másodpercre a felperes képmását és névaláírását a fogvatartottakról készített érettségi tablóképen megjelenítette. Megállapította továbbá, hogy az I. rendű alperes megsértette a felperes személyhez fűződő jogát ennek lehetővé tételével; ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította és kötelezte a III. rendű alperest 21 000 Ft le nem rótt kereseti illeték állam javára külön felhívásra való megtérítésére, míg 879 000 Ft kereseti illetéket az állam visel.

Határozatának indokolásában az elsőfokú bíróság hivatkozott a BDT 2007/1663. szám alatt közzétett jogesetre, amely szerint a képmás készítése szempontjából a nyilvános közszereplés feltételei akkor valósulnak meg, ha a felvétel olyan nyilvános eseményen

készül, ahol szokásos a film- és televízió-felvétel készítése, azaz aki részt vesz az eseményen, számolnia kell azzal, hogy személyét felismerhetően megörökítik; a rendőrségi fogdában készített felvételen való megjelenés nem minősül nyilvános közszereplésnek, ezért a felvétel nyilvánosságra hozatalához az érintett személy hozzájárulása szükséges. Ennek megfelelően a felperes hozzájárulására is szükség lett volna a képmásának a nyilvánosságra hozatalához.

A sajtótájékoztatás során az alperesek kötelesek tiszteletben tartani a személyhez fűződő jogokat, amely kötelezettségüket a Ptk. mellett a bűnügyi és az igazságügyi tájékoztatásról szóló 10/1986. (IX. 1.) IM-BM együttes rendelet is deklarálja. A felperest a perben annak a bizonyítása terhelte, hogy az érintett tablófelvétel közzétételével személyhez fűződő jogát megsértették, mert képmása nyilvánosságra hozatalához hozzájárulását nem kérték, továbbá ezzel okozati összefüggésben nem vagyoni kára keletkezett, mivel életvitele általánosan elnehezült, párkapcsolatot és munkaviszonyt sem tudott létesíteni a riport miatt. Az alpereseket pedig annak bizonyítása terhelte, hogy a rájuk vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket betartották és a nyilvánosságra hozott felvétel nem sértette a felperes személyhez fűződő jogát.

Tény, hogy a riorthoz vágóképként a felperest is tartalmazó érettségi tablóról készült felvételt felhasználták és leadták, amelynek során a felperes arca felismerhető és a neve is olvasható volt 1-2 másodpercig, amely idő alatt a tévénézők feltehetően nem jegyezték meg azt, már csak azért sem, mert a riport **X-ről** szólt, így a nézők is valószínűleg rá összpontosítottak.

Ennek ellenére a felperes képmásának és nevének közlése a felperes hozzájárulásának hiányában alkalmas a Ptk. 80. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott képmás nyilvánosságra hozatalához fűződő személyiségi jogsértés megállapítására, melyért felelősség csak az I. és a III. rendű alpereseket terheli: az I. rendű alperest azért, mert a riport elkészítésénél az alkalmazottai jelen voltak, ám nem jártak el annak érdekében, hogy a riportalanyon kívül más személy felismerhetően a felvételen ne jelenjen meg, illetőleg nem kérték a felperes hozzájárulását képmása nyilvánosságra hozatalához, ahogy ezt a III. rendű alperes sem tette. Ezzel szemben a II. rendű alperes nem követett el jogsértést, mert a parancsnoka a bűnügyi és az igazságügyi tájékoztatásról szóló 10/1986. (IX. 1.) IM-BM együttes rendelet 12. §-a szerint a büntetés-végrehajtási intézetben szabadságvesztését töltő személlyel való beszélgetést és a beszélgetésről felvétel készítését engedélyezte az érintett személyhez fűződő joga védelmének előírása mellett.

A képmás és a névalírási közlése rövid ideig tartott, továbbá annak időtartama alatt sem láthatóak végig élesen, illetőleg olvashatóan, ami által okozott kárra, így az életkörülményeinek - ezen belül magánéletének és munkavállalásának - elnehezülésére vonatkozóan a felperes felhívás ellenére sem terjesztett elő további tényelődást és bizonyítási indítványt, ezért az elsőfokú bíróság a kártérítés iránti keresetet elutasította.

A felperes a személyes költségmentessége, míg az I. rendű alperes a személyes illetékmentessége folytán nem volt kötelezhető a peresztességük ellenére a le nem rótt kereseti illeték viselésére, ezért azt az állam viseli a költségmentesség bírósági eljárásban

való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14. §-a alapján, míg a III. rendű alperes a megállapítási kereset utáni eljárási illeték megfizetésére ugyanezen rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles. A felperes és az alperesek pernyertességük esetére perköltséget nem igényeltek, ezért e vonatkozásban az elsőfokú bíróság a határozathozatalt mellőzte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I. rendű alperes fellebbezést, míg a III. rendű alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő. A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását és a keresetének történő helyt adást kérte, amelyet az elsőfokú eljárásban előadottakra történt visszautaláson kívül nem indokolt. Az I. rendű alperes az ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset vele szemben történő elutasítását kérte, ugyanis a felvétel készítése során jelen volt alkalmazottainak nem volt feladata az operatőr irányítása, ők nem is tudtak arról, hogy ténylegesen milyen jelenetek kerültek felvételre, amelyek utólagos ellenőrzésére az I. rendű alperesnek nem volt joga. A jogsértés kizárólag abban állt, hogy a III. rendű alperes a felperes képmásának kitakarása nélkül adta le a riportot.

A III. rendű alperes a csatlakozó fellebbezésében az ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének vele szembeni elutasítását kérte, ugyanis a felvételen csak egy pillanatra és csak irányított figyelem mellett észlelhető a felperes, ezért a tévénezők többsége nem is észlelhette őt. A felperes emiatt nem volt beazonosítható, így a felismerését lehetetlenné tévő technikai megoldás alkalmazására sem volt szükség.

Fellebbezési ellenkérelmet kizárólag a II. rendű alperes terjesztett elő, az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletének a helybenhagyását kérve.

Az ítélőtábla a fellebbezéseket és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, amelyek közül az I. rendű alperes fellebbezését alaposnak, a felperes fellebbezését és a III. rendű alperes csatlakozó fellebbezését pedig alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges terjedelemben feltárta, ám abból részben téves jogi következtetésre jutott, így egyrészt helytelenül állapította meg, miszerint az I. rendű alperes is megsértette a felperes személyhez fűződő jogát azzal, hogy az I. r. alperes - alkalmazottai útján - nem biztosította annak védelmét, másrészt alaptalanul állapította meg a felperes hangfelvételhez fűződő jogának megsértését.

Az elsőfokú bíróság a felperes sérelmére elkövetett jogsértést helytállóan abban jelölte meg, hogy a felperes képmását a Ptk. 80. §-ának (2) bekezdésében írtak ellenére a hozzájárulásának beszerzése nélkül hozták nyilvánosságra. A jogsértő magatartást tehát kizárólag a III. rendű alperes tanúsította, hiszen nem a tablóról készített vágókép felvételével, illetőleg az adott felvétel engedésével, hanem annak a felperes kitakarását elmulasztó, ezáltal az ő azonosítását lehetővé tévő levetítésével valósult meg a személyiségi jogsérelem. Osztotta az ítélőtábla az I. rendű alperes fellebbezésében írtakat, nevezetesen azt, hogy az alkalmazottainak a feladata az intézet rendjére és biztonságára való felügyelet volt, nem pedig az operatőr irányítása, ahogy az I. rendű alperesnek nem

volt sem joga, sem pedig kötelezettsége az elkészített felvételek utólagos ellenőrzése, ezért nem állapítható meg a részéről olyan mulasztás, ami a jogsértést lehetővé tette. A felperes a keresetében a hangfelvételhez való jogsértés megállapítását nem kérte, azzal összefüggő visszaélést nem is állított, ezért az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett ezen jogsértés megállapításával (Pp. 215. §-a). Mindezek miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részben a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét az I. rendű alperessel szemben teljes egészében elutasította, valamint mellőzte a hangfelvételhez fűződő jogsértés megállapítását.

A felperes fellebbezését és a III. rendű alperes csatlakozó fellebbezését az ítélet tábla alaptalannak találta. A felperes vállalása ellenére az elsőfokú eljárásban előadottakon túl fellebbezésének indokát nem adta, ezért az ítélet tábla is csupán visszautal az elsőfokú bíróság ítéletének a kártérítési követelés, valamint a II. rendű alperes által elkövetett személyiségi jogsértés megállapítása iránti kereset alaptalanságával kapcsolatos indokaira, azaz az előbbi esetben a kár bekövetkeztének és az okozati összefüggésnek, míg az utóbbi esetben a jogellenességnek a hiányára. Annyit mégis szükséges megjegyezni, hogy a polgári jogunk az immateriális kártérítést nem fájdalomdíjként szabályozza, hanem a személyiségi jog megsértésének kártérítési szankciójaként. A személyhez fűződő jogok bármilyen súlyú megsértése ezért önmagában nem teremti meg a nem vagyoni kártérítés jogalapját, ahol a sérelem foka kizárólag a kártérítés összegszerűsége körében lenne értékelhető, hanem a sérelmet szenvedett fél nem vagyoni kártérítésre csak akkor tarthat igényt, ha bizonyítja olyan hátrány bekövetkezését, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez nem vagyoni kárpótlás szükséges (Szegedi Ítélet tábla Pf.III.20.553/2007/10. számú ítélete). A személyiségi jogsértés tehát nem váltja ki feltétlenül a szankció alkalmazását, ahhoz többlet-tényállás szükséges (BDT 2001/2.), ezért a személyiségi jogaiban sérelmet szenvedett fél nem vagyoni kártérítésre csak akkor és csak olyan sérelem után tarthat igényt, amellyel összefüggésben őt olyan hátrány érte, aminek a csökkentéséhez, illetve kiküszöböléséhez nem vagyoni kárpótlás szükséges (EBH 2005/1203., EBH 2000/302.). A felperes az elsőfokú eljárás során a Pp. 141. §-ának (6) bekezdésére történt figyelmeztetés ellenére a nem vagyoni kártérítés iránti igényét megalapozó bizonyítékait nem terjesztette elő, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság az eziránti keresetének elutasításával.

A III. rendű alperes a csatlakozó fellebbezésében maga is elismerte, hogy a leadott riportban a felperes irányított figyelem mellett egy pillanatra felismerhető volt. Hivatkozása szerint a tévénezők túlnyomó része nem észlelhetette őt a tablóképen, tehát azt maga sem állította, hogy a nézők kivétel nélkül képtelenek lettek volna a felperest azonosítani. Mindezek miatt szükség lett volna olyan technikai megoldás alkalmazására, ami lehetetlenné teszi a felperes tévénezők általi azonosítását, amelyet a III. rendű alperes nem vitatottan nem alkalmazott, ezért részéről a felperes képmásával való visszaéléssel - annak az érintett hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatalával - megvalósult a felperes személyhez fűződő jogának a megsértése. Emiatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes és a III. rendű alperes által fellebbezett részében helyben hagyta szintén a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján azzal a pontosítással, hogy nem 879 000 Ft, hanem csupán 579 000 Ft le nem rótt kereseti illeték marad az állam terhén, ugyanis a 10 000 000

Ft kártérítési követelés után 600 000 Ft illeték merült fel, amiből levonandó a III. rendű alperes által megtérítendő 21 000 Ft kereseti illeték, s csak a különbözetet viseli az állam.

A fellebbezési eljárásban a felperes teljesen, a III. rendű alperes pedig túlnyomó részben pervesztes lett, ám az I-II. rendű alperesek az elsőfokú eljárásban bejelentettek szerint perköltséget nem igényeltek, ezért ennek kérdésében rendelkezni nem kellett. A pervesztes felperes személyes költségmentessége folytán a fellebbezése utáni 600 000 Ft és az I. rendű alperes fellebbezése utáni 36 000 Ft fellebbezési eljárási illeték a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam terhén marad. A III. rendű alperes az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. §-a (1) bekezdésének f) pontja) miatt le nem rótt csatlakozó fellebbezési illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

D e b r e c e n, 2011. január hó 18. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr. Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő